

Jätteiden kuljetusten järjestäminen useamman kunnan alueella

Kuntien yhteistyön käynnistäminen

Kuntien välinen yhteistyö käynnistyy yleensä yhteisen yhtiön tai vastaavan yhteistyöelimen perustamisella. Tässä yhteydessä on varsin tärkeää päättää, että jätteiden kuljetusten järjestäminen kuuluu yhtiön tehtäviin ja kuljetukset tulee kilpailuttaa viimeistään tarpeellisen siirtymäjaksan jälkeen. Logistiikan kustannuksissa on saavutettavissa huomattavasti suuremmat säästöt kuin jätteiden käsittelyssä.

Jätekuikko Oy:n perustamisen yhteydessä kunnat sopivat kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen käyttöönotosta koko yhtiön toiminta-alueella.

Asiakashallinta

Jätehuollon järjestämisen perusedellytyksiä on asiakastietojen hallinta seuraavine tietoineen:

- kiinteistötiedot
- keräysvälinetiedot
- tyhjennysvälit

Keräilyvälineiden hallinta

Logistiikan hallinnan osalta keräilyvälineiden omistuksella on huomattava merkitys logistiikan kokonaiskustannuksiin:

- kiinteistöiden omistaessa keräilyvälineet saattavat laitetoimittajat markkinoida logistiikkaan soveltumattomia keräilyvälineitä kiinteistöille
- alueellisen jäteyhtiön omistaessa keräilyvälineet ei vastaavaa pääse tapahtumaan, ainakaan asiakkaan tietämättä mahdollisia valinnan aiheuttamia lisäkustannuksia
- käynnistettäessä jätehuoltomääräysten mukaisesti uutta toimintaa, voidaan jäteyhtiön keräilyvälineet toimittaa kiinteistöille keskitetysti ja käynnistää keräily logistisesti tehokkaasti

Kuljetusten järjestäminen

Jo reilu neljännesvuosisata on Suomessa väännetty kättä sopimusperäisen ja kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen välillä, vaikka kyseessä on ollut keskitetysti kilpailutetusta ja näennäisesti kilpailutetusta toiminnasta. Kunnilla on ollut mahdollisuus kilpailuttaa kuljetukset haluamallaan tavalla, mutta kun kaikilla ei ole ollut tahtoa, ovat kuljetukset siirtymässä lainsäädäntömuutoksin huonompaan suuntaan

Urakka-alueiden määrittäminen

Urakka-alueiden määrittämiseen vaikuttavat useat eri tekijät:

- kuljetuskalustokohtaiset pakkaavat jäteautot, kontit koukkukuormauksella ja vaijereilla, nosturiautokuormaus
- yhden auton urakoitsijat siirtymävaiheessa suurempiin kokonaisuuksiin
- työnjohtovelvoitteiset urakkakokonaisuudet

Uusien järjestelmien käyttöönotto

Perinteisesti jätekuljettajat käyttivät ajolistoina paperikopioita, joihin suoritteet merkattiin kuljetusten yhteydessä, toimiston siirtäessä aineiston myöhemmin laskutusaineistoon. Jätekkuko Oy:n toimesta otettiin ensimmäisenä tuotantokäyttöön Ecomond Oy:n toimittama ajo-opastusjärjestelmä laitteistoinen.

- TCS-logistiikanohjausjärjestelmä
- GPRS-tiedonsiirto
- GPS-paikannus
- JHL-laskutusaineisto

Kilpailuttaminen

Siirryttäessä kuntakohtaisesta osittain osapäiväisestä kuljetusurakoinnista laajempaan täysiaikaiseen useampia autoja käsittävään urakointiin oli urakka-asiakirjat laadittava niin, että kaikilla alan toimijoilla oli mahdollisuus jättää urakkatarjous. Oli luonnollista, että suurempaa kokonaisuutta havittelevat urakoitsijat pystyivät edullisimpiin tarjoushintoihin, kuin yhden urakan tarjoajat. Seuraavalla tarjouskierroksella todennäköisesti kuljetusurakat keskittyvät entistä enemmän.

Kilpailun tulokset

Kilpailun tuloksena pakkaavien jäteautojen määrä laski 27 ajoneuvosta 14:sta lähes kaikkien toimiessa kahdessa vuorossa. Urakat jakautuivat kahdelle urakoitsijalle 11/3 autoa. Urakoiden alkuvaiheessa tuotti suuria ongelmia alalle tulleen uuden urakoitsijan kaluston vähäinen määrä, työskenneltiin minimi kalustolla ja lisätöihin ei löytynyt kalustoa. Hintamuutokset vaihtelivat huomattavasti, koska osa urakoista oli aikaisemmin kilpailutettuja ja osa ei koskaan kilpailutettuja, vaihtelurajojen ollessa +7 % - 88 %. Logistiikan kokonaissäätöksi muodostui n. 600 000 €, joka vastaa 23 % kustannuksista.

Kuljetusreittien suunnittelu

Kilpailutuksen yhteydessä annettiin urakoitsijoille keräilyvälineiden tyhjennysten määrätiedot sekä yleisellä tieverkolla ajettavan palvelutason tiedot, jotta kokonaismatkamäärät pystyttiin oikeassa suuruusluokassa laskemaan.

Urakoiden ratkettua annettiin uusille urakoitsijoille entisten urakoitsijoiden ajolistat pohjaksi omien ajolistojen suunnitteluun, jotta tarpeettomilta muutoksilta vältyttäisiin.

Ajolistojen suunnittelu kuuluu urakoitsijoille ja ne tulee hyväksyttävä tilaajalla ennen muutosten toteutusta. Uudet kohteet sijoitetaan tilaajan toimesta ajolistoille oletuspaikkaan, josta urakoitsija siirtää ne haluamaansa oikeaan pakkaan.

Lopuksi yhteenvetona palvelutasosta

Jätekkuko Oy:n toiminta-alueella asuu noin 220 000 asukasta ja pinta-alaa on liki 24 000 km² ja kaikille 11 asukkaalle km² kohden on luvattu kiinteistökohtainen jätehuolto, että siitä sitä vaan logistiikkaa kehitetään.